

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักแสวงหาความรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนที่สมบูรณ์ คือ คนเก่ง คนดี และมีความสุขอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ. 2544 : บทนำ) สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประการหนึ่งที่ว่า ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูประบบการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญและต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของยุคโลกาภิวัตน์ โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ (กรมวิชาการ. 2544 : 4) นอกจากจะพัฒนาชีวิตมนุษย์ให้เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ รวมถึงคุณธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขแล้ว ยังต้องพัฒนาสังคมไทย ให้เข้มแข็ง มีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ รวมถึงสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ หรือที่เรียกว่า สังคมแห่งการเรียนรู้ ต้องสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มุ่งมั่นที่จะให้เยาวชนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ รู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในโรงเรียนและชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สร้างองค์ความรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง อันนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. 2544 : 2)

ปัจจุบันการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขนั้น คงจะไม่เพียงพอคนเก่งในสังคมปัจจุบันไม่สามารถเอาตัวรอดได้ ดังจะพบเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ นักเรียนฆ่าตัวตายเพราะเกรดไม่สูงดังที่ตั้งใจไว้ หรือเอนทรานซ์ไม่ได้ (ผ่องศรี สมยา. 2545 : 13) คุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ยังเป็นลักษณะนิสัยอย่างหนึ่งที่สร้างศักยภาพ ในการนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จเป็นคุณลักษณะที่พบเห็นทั่วไปในแถบประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลก แต่แทบจะไม่มีในสังคมไทย รากฐานความรู้ของคนไทย จึงอ่อนแอไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่นิยมอ่านหนังสือติดตัวไปไหน ๆ เหมือนคนต่างชาติที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้วยการนำหนังสือติดตัวไปด้วยทุกสถานที่ทุกเวลา (วิชาญ อัครวนสกุล. (2545 : 14) หากบุคคลใดไม่มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนก็จะกลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันคน ไม่ทันโลก ลำบากต่อการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และหลากหลาย ในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การรับรู้เพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ต้องรับรู้เรียนรู้ที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะและประเมินค่าของข้อมูลข่าวสาร ให้ถูกต้องก่อนนำไป ใช้ประโยชน์ ความไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของคนในสังคม นอกจากจะนำความพ่ายแพ้มาสู่ชีวิตแต่ละคนแล้ว ยังส่งผลเสียต่อชาติบ้านเมืองอีกด้วย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542 : 71) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) มีผู้เข้าสอบประมาณ 9,520 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งหลายวิชา คือ ภาษาไทย 55.28 คะแนน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 51.16 คะแนน ภาษาอังกฤษ 38.33 คะแนน คณิตศาสตร์ 34.80 คะแนน วิทยาศาสตร์ 43.04 คะแนน สุขศึกษา และพลศึกษา 57.18 คะแนน ศิลปะ 45.66 คะแนน การงานอาชีพและเทคโนโลยี 45.67 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2555) ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาจมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนที่ควรมีการศึกษา เพื่อให้ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยนั้นไปพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อผู้เรียน ที่ควรส่งเสริมผู้เรียนให้รักการเรียนรู้ ชอบศึกษาหาความรู้และตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว อยากรู้อยากเห็นเสาะแสวงหาความรู้ มีวิจารณญาณ เลือกตัดสินใจคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดหาเหตุผล คิดจินตนาการ ประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ เกาะติดสถานการณ์ รู้จักซักถาม ค้นหาคำตอบกระตือรือร้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษตลอดชีวิต เพื่อให้ชีวิตของผู้เรียนมีความหมาย มีชีวิตชีวาตลอดจนสำเร็จการศึกษา รับผิดชอบงาน รับผิดชอบชีวิตของตนเอง สามารถปรับตัวเองให้ทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์ ทันโลกและทันต่อความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (อารี พันธมณี. 2545 : 15) ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจในการเรียน และการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับพฤติกรรมใฝ่เรียน (พิทักษ์ วงแหวน. 2546 : 87 – 93) ความคาดหวังของนักเรียน การอบรมเลี้ยงดู และแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลต่อความมานะอุตสาหะในการเรียนของนักเรียน (จงลักษณ์ สีหาราช. 2548 : 80) แรงจูงใจในการเรียน นิสัยรักการอ่าน การอบรมเลี้ยงดูและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน (บังอร เกิดดำ. 2549 : 71-72) การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางตรงต่อความขยันมั่นเพียรในการเรียน (นุชนาท เนติพัฒน์. 2550 : 101) แรงจูงใจในการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง การกำหนดเป้าหมายในอนาคต ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และการสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัวมีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียน (ครองทรัพย์ อุตนาม. 2553 : 72) แรงจูงใจในการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเชื่ออำนาจภายในตน การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเป็นสิ่งที่สามารถสร้างสรรค์และส่งเสริมได้ (วัฒนา พาผล. 2551 : 153)

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญและจำเป็นต้องสร้างเสริมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อตอบปัญหาความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ที่ผู้วิจัยศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ แรงจูงใจในการเรียน การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้อาจจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพิ่มมากขึ้น

คำถามวิจัย

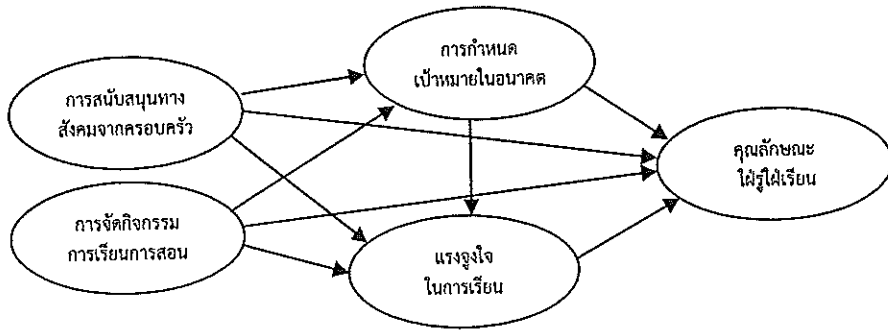
รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เหมาะสมของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ควรจะมีรูปแบบเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบเชิงสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนตามสมมติฐาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 59 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 120 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 9,569 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จำนวน 960 คน โดยคัดเลือกจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ที่เป็นตัวแปรแฝง จำนวน 4 ตัวแปร ประกอบด้วย

2.1.1 แรงจูงใจในการเรียน วิเคราะห์ได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร

ประกอบด้วย

- 1) ความเป็นไปได้ที่จะกระทำ
- 2) ความเชื่อมั่นในพลังความสามารถแห่งตน
- 3) เป้าหมายกำหนดแนวทางการกระทำ

2.1.2 การกำหนดเป้าหมายในอนาคต วิเคราะห์ได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน

2 ตัวแปร ประกอบด้วย

- 1) ความสำคัญของเป้าหมาย
- 2) ความเฉพะเจาะจงของเป้าหมาย

2.1.3 การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว วิเคราะห์ได้จากตัวแปรสังเกตได้

จำนวน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย

- 1) การสนับสนุนทางด้านอารมณ์

2) การสนับสนุนทางทางด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร

3) การสนับสนุนทางด้านสิ่งของหรือบริการ

2.1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิเคราะห์ได้จากตัวแปรสังเกตได้
จำนวน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย

1) การให้รูปแบบการสอน

2) การให้ฝึกปฏิบัติ

3) การให้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ

2.2 ตัวแปรตาม ที่เป็นตัวแปรแฝง จำนวน 1 ตัวแปร คือ คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
วิเคราะห์ได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 7 ตัวแปร ประกอบด้วย

2.2.1 การเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ

2.2.2 ความอยากรู้อยากเห็น

2.2.3 ความตั้งใจ

2.2.4 การกล้าคิดริเริ่ม

2.2.5 ความเพียรพยายาม

2.2.6 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.2.7 การมีเหตุผล

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้การวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Mastery) หมายถึง คุณลักษณะทางด้านจิตใจของผู้เรียน
ที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ กล้าคิด ความเพียร
พยายาม และการใช้เหตุผลในการแสวงหาความรู้ การเรียน และในการทำสิ่งต่าง ๆ รวมทั้ง
สามารถศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 7
ตัวแปร ได้แก่

1.1 การเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ (Esteem) หมายถึง การที่ผู้เรียนเห็น
ความสำคัญของการแสวงหาความรู้ เห็นประโยชน์ของการเรียนและกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียน
ทั้งในโรงเรียนและชุมชนรวมทั้งการนำข้อคิดที่ดีของบุคคลรอบข้างมาใช้ในการแสวงหาความรู้
ของตน

1.2 ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึง
ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการเรียนและเรื่องส่วนตัว มีความตื่นตัวในการค้นหาความรู้ตาม
ที่ได้รับมอบหมาย

1.3 ความตั้งใจ (Attention) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่
ต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย

1.4 การกล้าคิดริเริ่ม (Creation) หมายถึง การที่ผู้เรียนนำแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียน การทำงาน ตลอดจนกล้านำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.5 ความเพียรพยายาม (Effort) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างไม่ย่อท้อ ทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จ

1.6 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Self - searching) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน

1.7 การมีเหตุผล (Reasoning) หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในการสนับสนุนการตัดสินใจหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัวอย่างสมเหตุสมผล

2. แรงจูงใจในการเรียน (Learning Motive) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้สึกว่ามีความต้องการ ความปรารถนา ความสนใจที่จะพยายาม มุ่งมั่น และตั้งใจเรียน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น บุคคลรอบข้าง ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่

2.1 ความเป็นไปได้ที่จะกระทำ (Possible to be Performed) หมายถึง ความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเป็นไปได้ ที่จะประสบความสำเร็จและผลที่ได้รับ ทำให้เกิดความพึงพอใจนักเรียนจะเลือกทำกิจกรรมนั้น

2.2 ความเชื่อในพลังความสามารถแห่งตน (Self – Efficacy) หมายถึง การเชื่อว่าตนมีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมนั้นได้สำเร็จ นักเรียนที่มีความเชื่อพลังความสามารถแห่งตนสูงย่อมตั้งใจเรียนขยันเรียนและพยายามทำการบ้านหรือแบบฝึกหัดเพื่อให้ได้คะแนนสูง ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่เชื่อในพลังความสามารถแห่งตนต่ำก็จะไม่ตั้งใจเรียน ขาดความมานะพยายามในการทำการบ้านหรือแบบฝึกหัด ผลการเรียนจึงไม่ดี

2.3 เป้าหมายกำหนดแนวทางการกระทำ (Goal Setting) หมายถึง การพิจารณาในการเลือกทุ่มเทพลังงาน ความพยายามและเอาใจใส่ที่จะกระทำกิจกรรม

3. การกำหนดเป้าหมายในอนาคต (Goal Setting in The Future) หมายถึง ความประสงค์ที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเองและเป็นสิ่งที่พยายามทำให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่

3.1 ความสำคัญของเป้าหมาย (Importance of Goal) เป็นการกำหนดเป้าหมาย

ให้เป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องพยายามทำให้สำเร็จ

3.2 ความเฉพาะเจาะจงของเป้าหมาย (Specific Goal) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

4. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (Social Support from Family) หมายถึง การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สิ่งของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เงินทองแรงงานจากครอบครัว บิดามารดา ญาติพี่น้อง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้บุคคล นั้นเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองและเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่

4.1 การสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotional Support) หมายถึง การที่ผู้เรียนรับรู้ ว่าได้รับความรัก ความไว้วางใจ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ การให้กำลังใจ การแสดงความรักความผูกพัน การยอมรับนับถือกัน และการเห็นคุณค่าจากบุคคลในครอบครัว

4.2 การสนับสนุนทางด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร (Cognitive Support or Information Support) หมายถึง การที่ผู้เรียนรับรู้ว่าจะได้รับคำแนะนำ การให้แนวทาง และข้อมูล ข่าวสารที่สามารถนำไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการเรียน

4.3 การสนับสนุนทางด้านสิ่งของหรือบริการ (Materials Support or Tangible Support) หมายถึง การที่ผู้เรียนรับรู้ว่าจะได้รับการสนับสนุน การช่วยเหลือในด้านเงินทอง สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องทุนแรง หรือบริการ

5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities) หมายถึง พฤติกรรม การสอนและวิธีการสอนที่ครูจัดให้กับผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่

5.1 การให้รูปแบบการสอน (Modeling) หมายถึง การนำเสนอรูปแบบของ แนวคิดหรือเนื้อหาให้ผู้เรียนสนใจ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้รูปภาพ การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ต่าง ๆ การเล่าเรื่อง การใช้กรณีศึกษา การใช้คำถาม ฯลฯ การใช้รูปแบบการสอนจะเน้นการ นำเสนอที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด หรือการค้นคว้าที่ต่อเนื่อง

5.2 การให้ฝึกปฏิบัติ (Practicing) หมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติ ในกลุ่มย่อยกับเพื่อน ๆ หรือตามลำพังภายใต้การดูแลเอาใจใส่และการแนะนำของผู้สอน

5.3 การปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ (Conducting Independent Activities) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระตามแนวคิดของ ตนเอง หรือของกลุ่มโดยให้ประยุกต์ความรู้และแนวคิดที่ได้เรียนรู้มาด้วยความคิดสร้างสรรค์ของ ตนเอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เป็นแนวทางในการเสริมสร้าง และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอันเป็นการ ตอบสนองความต้องการคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของสังคมต่อไป